

✦ ત્રીજી ધ્યાપડીના ✦

ડિક્ટેશન શિક્ષક.

ભાગ ૩.

જગનલાલ માલીરામ શાહ.

"મુખ્યગણિત શિક્ષકના કર્તા

ચાલક-સુરત.

૪૫

કિંમત ૩ આના.

૮૮૨૩

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮૨૩ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ડિઝીટલ ગ્રાહક

વિષય મે ૪૨૩: ૮૪૩: ના - ૮૮૨

ત્રીજી ચોપડીનો

ડિક્ટેશન શિક્ષક

ભાગ ૩.

રચનાર—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
“મુખ્યગણિત શિક્ષક”, “ભૂગોળ શિક્ષક”
પ્રમોદાચરમાળા વ્યવસ્થા કર્તા.
શાહપોર—સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઉકાળું—શાહપોર—સુરત.

આવૃત્તિ ૩ છ.

પ્રત ૧૧૦૦.

[સર્વ હક સ્વામીન.]

જુન ૧૯૨૦.

સુરત ચણ્યાના પુસ્તકપર પાણીની ઘાંટી પાસે આવેલા શંકર
પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું.

કિંમત ત્રણ આના.

ગુજરાતી અનુભવમુજીવન વચાવો.

અઘાપિ બહાર ન પડેલાં એવાં પુસ્તકો.
એકવાર વાપરી ખાતરી કરવા નમ્ર વિનંતી છે.

મુખગણિત શિક્ષકે ભા. ૧ થી ૬.

બાળવર્ગનો	૦-૧-૩	ત્રીજા ધો. નો	૦-૨-૦
પહેલા ધો. નો	૦-૧-૬	ચોથા ધો. નો	૦-૩-૦
બીજા ધો. નો	૦-૧-૯	પાંચમા ધો. નો	૦-૩-૦

“ડિક્ટેશન શિક્ષક”

બાળપોથીથી પાંચમી સુધીના જેમાં:—

- ૧] પાઠવાર અધરા શબ્દો.
- ૨] જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો.
- ૩] કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.
- ૪] જોડાક્ષર. ૫] મળતા જોડાક્ષર.
- ૬] પરીક્ષાના ડિક્ટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રસ્તોત્તરમાળા અઢીઆના.

સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના.

સુરત જિલ્લાનો નકશો ચાર આના.

કર્તા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” માટે અભિપ્રાય.

રા. સા. ગણપતરામ અનુપરામ ત્રવાડી.

રાજકોટ મેલ ટ્રેનિંગ કોલેજના માંજિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.

તા. ૨૮-૬-૧૯૧૭ના પત્રમાં લખે છે કે—

“સલામ—તમારા તરફથી અવલોકનારે “ ડિક્ટેશન શિક્ષક” લા. ૧. ૨ નામનાં બે નાનાં પણ ઉપયોગી પુસ્તકો મળ્યાં, તે બેતાં જણાય છે કે તમારા આ શ્રમ બાળકો, શિક્ષકો અને કેટલેક દરજ્જે લેખકોને પણ અત્યંત ઉપયોગી થઈ પડશે. આ પુસ્તકોનો ઉપયોગ કરવાથી બાળકોને ઘણી ઓછી મહેનતે બેડણીનું સાફ અને ચોકસ જ્ઞાન થશે. તમેએ વાચનમાળામાંથી ઘણાખરા મુશ્કેલીવાળા શબ્દો તારંગ્યા છે, અને તેને વિવિધ રીતે ગોઠવી શિખનાર શિખવનાર ઉભયને સરળતા કરી આપી છે.

વળી સારા કાગળ, મોટા ટાઈપ અને શબ્દોના છુટા પણાને લીધે એ પુસ્તકો આંખને આકર્ષક થાય તેવાં છે.

એકંદરે મારા ધારવા પ્રમાણે તમારાં પુસ્તકો શ્રુત-લેખનના શિક્ષણમાં મદદગાર થઈ પડશે, તેથી કેળવણીની દૃષ્ટિએ બેતાં તેને ટેકસ્ટ બુક્સ તરીકે સ્વીકારી શકાય તેવાં છે. એજ.”

મહેરખાન ક્રાડિઆવાડના એજન્ટ દ્વારા ગવર્નર
સાહેબ બહાદુર હુકમ નં. ૪૧૭૧ તા. ૨૬-૭-૧૫થી

— મુરત જિલ્લાનો —

૨૭ “ભૂગોળ શિક્ષક.”

એજન્સિની સર્વ સ્કોલામાં લાયબ્રરી માટે મંજૂર કર્યો છે.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રતિભાષાના વિષય.

શ્રીયુત ભાદ્રવ્યંદ પુનનદાસ શાહ.

મહીકોંકા એજન્સિની ભૂગોળ વગેરેના કતાં.

સાદરા તાહુકા રફૂડના હેઠમાજતર

પોતાના તા. ૧૫-૭-૧૫ના પત્રમાં લખે છે કે:—

“ત્રીજા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓને ગુજરાતની ભૂગોળ
શીખવા તથા શીખવવા માટે શિષ્ય શિક્ષક બંનેને આ
પુસ્તક સાધન રૂપ છે, અને તે બંનેને ઉપયોગી છે, શિક્ષ-
કને નોંધ કાઢવાની મહેનત બચે છે, અને વિદ્યાર્થીને
શિક્ષકની મદદ વિના ભૂગોળનું જ્ઞાન મળી શકે તેમ છે,
એકંદરે આપનો પ્રયાસ જનસમુદાયને ઘણો આદરણીય અને
ઉપયોગી થઈ પડવાનો છે.”

ત્રીજો પડીના

પાઠવાર અઘરા શબ્દો,

પાઠ ૧-વાર્તા. સામાન્ય. બાળપોથીમાં.
મૂળાક્ષરો. બારાખડી. રમુજ. કવિતા. નેડાક્ષર.
જ્ઞાન. શિખામણો. પદાર્થપાઠો. ઉમંગથી ચિત્રો.
હોશિયારી. વાકયો. બોધ. તપાસ. મુદ્રાખલો.
ભૂગોળના. માહિતી. રસીલી. પુસ્તકો. દરીઓ.
મેદાન. સાદા. નંસુના. વનસ્પતિઓનું. તોળવા. સોદો.
છેતરાશો. ઉતાવળ. ધ્યાન. ખતરી. આજસ. પોપટીઉં

પાઠ ૨ મા. ૧-બાળબોધ. લિપિમાં. બ્રાહ્મણી.
પંડિતો. અજ્ઞાત. વરફ. માત્રા. અનુસ્વાર. વિસર્ગ.

મૂળાક્ષર.

અ આ ઈ ઈ ઉ ઊ ઋ

અ આ ઇ ઈ ઉ ઊ ઋ લૂ

६] बोधी बोधीना "डिकटेशन शिक्षक" वरु आना।

ऐ औ ओ औ अं अः

ए ऐ ओ औ अं अः

क ख ग घ ङ, च छ ज झ ञ, ट ठ

क ख ग घ ङ च छ ज झ ञ ट ठ

ड ढ ण, त थ द ध न, प फ ब भ म,

ड ढ ण, त थ द ध न, प फ ब भ म,

य र ल व श ष स ह ळ क्ष झ.

य र ल व श ष स ह ळ क्ष झ.

अं अः

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०.

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०.

पाठ ३-४६. असो. छते. यलावुं छुं.

વાતચીત. હડહડતો. કળિયુગ. જુવાન. ઉતર્યો.
ખેસાડયો. બુદ્ધિ. હિંડાડે. ખર્ચુપાન. શરમાઈ.
જેસખધ. શ્રાવકનો. સંધ. જત્રાએ. ઘાતકી. ખિચાર.
ઉઠાવી. વીખરાઈ. ફીકે. અક્કલનો. સલાહ. દશા.

પાઠ ૪—પરગજી. કાશીમાં. ધણીધણિઆણી.
ધંધરભક્તિ. ધંધરકૃપા. નરસિંહ. ચૌદશ. ભંડાર.
વાણીથી. ગુજરી. ઉછેરવા. સ્વભાવ. દયાળુ.
સ્ત્રીઓને. અભ્યાસ. શિક્ષકનો. માનીતો. માઈ.
ધંધે. સાંઠ. ધાર. અંતઃકરણ. ફેંટામાંથી. પાટો.
સુવાડી. સોંપ્યો. વખાણુ. ખસ્યો. શુદ્ધિમાં. પરગ-
જીપણું. આશ્ચર્ય. સૌને.

પાઠ ૫—લગ્ન. ઉમર. સૌજ. ગુજરાન. ગુણો.
પ્રીતિ. ખાડા. ખડ. ખવાડયું. આશિષ. ખૂંચેલો.
ખૂમ. હૂખતો. ચોટલી. ઉઘો. ટંગાવી. પીધેલું. પાડ.
થોભાય. ઘાડું. સહીસલામત. વિવાહનાં. સામેલ.

પાઠ ૬—અદલ. ઇન્સાફ. વિજયનગર. તલ-
કચંદ. પૈસાદાર. ગામડી. નસીબદાર. કીમતી.

દોલત. સત્તર. ખરીદા. આખર. મિલકત. વર્તીશું.
વહેંચણું. કબુલાત. તોડ, દિવાન.

પાઠ ૭—પરમેશ્વર. સવળું. હરિ. ભૂલી.
સુશોભિત. લેવાય. પૈસો. અટકાવ્યો. લખોટા.
નકારો. આભાસ. વિશ્વપતિ. વાસ. ભોંયરે. ઘડીએ.
ઘાટ. ખોળીએ. મૂકવા. જગકર્તા. શરમાઈ, ભૂલ્યો.

પાઠ ૮—ધર્મસ્તુતિ. વિશ્વસ્વામી. સ્તુતિ.
શીશ. આપદાયી. દીનાનાથ. આધાર. કામા. મતિ.
પ્રાર્થના. ભક્તિ. નિવારો.

પાઠ ૯—છાંચે. સૂતો. ગુનો. આફત. સેવક.
જીવતદાન. મગરૂરી. દોરડાની. સિંહ. છુટાયું
ખદલો. દાસ. અત્યારે. તરણા. ગર્વ.

પાઠ ૧૦—પ્રમાણિક. મુખધમાં. પરચુરણ.
કિંમત. શાખ. વર્ગ. પોલીસ. ચાણાના. અમલદાર.
વૃદ્ધ. દયાશંકર. પ્રથમ. આગ્રહ. લાગુ. વિધવાને.
ધન્ય.

પાઠ ૧૧—ખપ્તો તુરંગમાં વાણીઆનો. વિકટ.

ગુજરાતી સામાન્ય ભૂગોળની પ્રત્યેક રચના અહીં આના. [૯

સંતાઈ તૂટી. લૂટી. દ્રવ્ય. મિશ્રણ. તાલેવંત. નસીબ.
ઝેર. ભેળ્યું. લૂટના. ભુંડું. તાકડું. ગીધો.

પાઠ ૧૨-યુધિષ્ઠિર. ક્ષમા. અર્જુન. સહદેવ.
નકુળ. પાંડવો. દ્રૌપદ. વર્તણૂકથી. આખર. દુર્યોધનથી.
દ્રૌપદી. જીવન. ઝુંપડીમાં. નવાણું. ચિત્રગુપ્ત.
ગાંધર્વ. અંતઃકરણમાં. લાગણી. ગુસ્સો. ડગલું.

પાઠ ૧૩-પાલો. ન્યાયીધીશ. ઉદાપણ. ધંસાઈ.
પ્રીતિ. ચર્ચા. બાયડીઓ. સાક્ષી. અવર. ઉદાણું છું.
મળેપડું. સળ.

પાઠ ૧૪-ગૃહસ્થ. નિસાસો. અભાગીઆ.
લંગડો. ટેકો. કદાપિ. તંગી. હસ. રૂપીઆ.

પાઠ ૧૫-શિયાળ. બગલો. વિલાસપુર. મલો-
લ્લામાં. મશ્કરી. નોતરું. દીપું. ઠરાવેલો. રંગીત.
થાળ. આગ્રહ. શિરોઈ. મલકાવી. સ્વાદો. દેવ.

પાઠ ૧૬-રિવાજ. વર્તમાનપત્ર. ખાંડડા. ઉત્તર.
લક્ષ્મી. મુસાફર. તંબુ. પત્થર. ઝુંપડાં. નેસ.
મીસનસાર. પરાણો. આમડીઆ, ઘંટીઓ. ભટકતી.

૧૦] ગુજરાતની સામાન્ય ૧૦ પ્રશ્નોત્તરમાળા અઢી આના.

ગાડું સૂઢ. વિદ્યાર્થી.

પાઠ ૧૮-સ્વચ્છ. તમાશો. શણગારી. ગુંદર.
ચોંટાડ્યા. સુવાડી. ઇદ્રિય. કરકરું. ઢાંકણ. કંટાળો.
છિદ્રો. પરસેવો. ભિનાશ. ચોંટી. સમજી. નાહ્યા.
આપુ, લૂછી. પાડોશણ.

પાઠ ૧૯-વિદ્વાન. ઉદ્યોગી. આજમુ. ભાઈભાંડુ.
દાટેલો. ચર. અઘાટ. ફેંસલો. ચુકાદો. નિર્ણય.

પાઠ ૨૦-દિલ્હી. પ્રખ્યાત. પરાક્રમી. વિદ્યાનો.
શોખીન. વિષયો. કવિ. કવિતા. ખજાનચી. ખીરખલ
ફટકા. ખુશી. આજીજી. નિશ્ચય. ખસ. ખુદાવંદ.
સિપાઈ. સરત. હજુરમાં લાંચીઆ. પચાસ.

પાઠ ૨૧-મચ્છર. પલકમાં. ચુકિતથી. નસકો-
રામાંથી. જખરું. પુલાઈ. ગવંથી. ઘટતો. અભિમાની.
નમ્ર. માકાં.

પાઠ ૨૨-જેજ. વોર્શિંગ્ટન. વિષ્ણુપ્રસાદ.
માણેકલાલ. પુસ્તકાલયમાં. વૃત્તાંત. બાળપણ.
દેશના. નિયમ. કપાએણું. ધમકાવ્યા. હિંમત.

ચોથી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ગ્રંથ આના. [૧૧]

દીલગીરી. રૂપેરી. કળીઓ. સોનેરી. પુલોખાળાં.
લક્ષણ.

પાઠ ૨૩-સુલતાન. મહમુદ. અયાઝ. ઉમરાવો.
ઝડપથી. દોડાવ્યો. બંદગી અદલાહ. એહસાન.
ડોલચું. શાંત. વિનંતી. સાન. સાંઘબાવા. અદેશો.
અદેખાધ. મુકાવવાનો. ઇલાજ. ઝવેરાત. ઉવાડીને.
આશ્ચર્ય. ભિખારી. સ્થિતિને. સંભાર. ભેટ્યો.
ધર્માખોર. દેશનિકાલ.

પાઠ ૨૪-વાદવિવાદ. તુર્ત. ગણના. ગરીબડી.
પ્રાણી. પ્યાડ. નીમક. દિન. મણખંધી. લાધે. બીન.
માલીક. સ્વાર. સફર. મુસાફર. ફૂર. સ્વારી. શ્રેષ્ઠ.
ન્યાય. નિર્દોષી. માંસ. ફૂલ. વ્યાપાર. બળદીઓ.
અથડાય. ખલકમાં ધીરતાર.

પાઠ ૨૫-કબુલાત. ધકકો. ફોડાવ્યો. ફૂટ્યો.
કસુર. ગુનેગાર. ઉદાસ. રૂએ. દોષ. સંતાડવા. સદગુણી.

પાઠ ૨૬-પ્રદર્શન. સીવણકામ. રંગબેરંગી.
ગળપટા. ગૂંથે. જૂંથેલી. ગૂંથવાનું. સાદડીઓ.

તહીન. વિષય. ખુખી. સંખ્યામાં. નૌતમલાલ.
સલાહસંપ. નાતજતમાં. વિલાયતમાં.

પાઠ ૨૯-સંધર. કુદરતનું. રાજધાનીનું. કિલ્લો.
રચના. ખાંભણી. ખાંભો. કુકાળ. સળી. ભુકરો.
ગંદ. સવાલ. અગત્ય. સાધનો. પુષ્કળ. વિના.
દ્રવ્ય. મુકાળ. સંધરી. સંગ્રહ. સંઘાત.

પાઠ ૨૮-મહીનામાં. માધવ. કેશવ. પિત્તાળના.
અળગટ. ખ્યાલા. કહિઆરા. વળેલો. તરસ્યા.
વિસામો. ગાઠળદાસ. ધર્મદાનાં. હસમો. આશીર્વાદ.
ચૂકસ્ય. મનોહર. શીતળ. ચોકખું.

પાઠ ૨૯-શેખરવલ્લી. તરંગો. તર્કપ્રસાદ.
ગુરુની. વળગ્યો. તર્ક. ઉદાવે. વિદ્યાનો. વાડવો.
ઉપાડ્યો. ધુણાવી. ધુણાવ્યું. ટપકો. ભાંગ્યો. ધોળાયું.
ઉધમ. છતીશ. ચેતવ્યો.

પાઠ ૩૦-ઉડાવવા. મુકાવ. મુકાવ્યો. દોડ્યો.
સપાટાથી. મરેડો. છુટો. ગોથું. ઉડાડ. કાયર.
મયાસ. આસમાનમાં. ટપકા. વીટવા. આવડત.

પાઠ ૩૧-મળસ્કે. કુંડળીઓ. તરુવર. બુક્કાવે.
પ્રીત. પડદો. સુખીઉં. સુખીઆં. ચણતાં. ચૂસે છે.
ફૂલરસ. વનસ્પતિ. જળધોટે. નિજ. પોઠે વિધવિધ.
ખૂટે. મધુરો. સંતોષ. ઝૂલે. વરા. દાનવ. વિપત્તિઓ.
વેરાઈ. કામધેનુ. ચિંતવ્યા.

પાઠ ૩૨-વડોદરા. વંશપરંપરા. ભોગવટા.
સાંતીની. સાથી. પ્રકારની. રથો. મહેનતુ. પુંજ.
ધૃત્યતા. હહેલી. હુકકે. ભરોસો. મેઘ.

પાઠ ૩૩-ચોકખાઈ. ધનમવરી. બેનપણી.
પિડાય. ગંદું. મૂકવાનું. મંદવાડ. નંખાય. નીરોગી.
જંતુઓ. ખુણેખોચરે. પાથરણું. શ્વાસ. ખિછાનાં.
ઢોળી. ઢોળાય. લકવો. જળજ. ગાડીઝુડી. દુર્મંથ.

પાઠ ૩૪-કૈકેયી. મંથરા. શત્રુધન. અયોધ્યામાં.
દશરથ. કૌશલ્યા. સુમિત્રા. લક્ષ્મણ. પ્રાણથી. વૃદ્ધ.
પાટલી. ગાદી. ઠેકાણે. નહારા. સ્વભાવવાળી. દાસી.
પ્રીતિ. ઉથાપરો. સંદેહ. વરદાન. લોણાં. ચૌદ. હઠ.
અણસમજી. શોક. પ્રજાએ. ધિક્કાર. વનવાસ. ઠસવ.

પાઠ ૩૬-નટ. મુકુંદ. ઢોલ. માણેકચોકમાં.
ટોણું. દસેક. ઉંચાકચે. દોરડું. કાંસાની. સરણાધ.
ખુખીથી. ઉંધે. કુદવા. ગુલાંટ. ચક્કર. વીજળી.
જખકારા. સ્થિર. લાકડું. ચમત્કારવાળાં. ખુખીદાર.
નાનપણથી.

પાઠ ૩૬-ગીખમ. શ્યામ. કોયલ. મહિમાય.
નીરખી. ઝૂલે. શોભાય. કોકિલા. ટહુકા. ધરતી.
સુગંધ. ભરતી. તરુમાં. વસંત. શાખ. સુકેસરી.
ચિત્ત. ઠરતી. ઉકળાટ. આમ. પરખાઉં. વખણાઉં.
સંગીત. સૂર. ગળલું. પ્રસારી. પ્રકુલ. ખટમોગરો.

પાઠ ૩૭-મકમ. પાદરી. વસાવ્યું. ઉગતાં.
ધમારતી. આધેના. ખીલકુલ. અજાણ. કુશળ.
કાટખુણાની. કોયલા. ઓળરોની. પેટીમાંથી હસીને.
હાપણ.

પાઠ ૩૮-પ્રહલાદ. ઠસ્ખો. ભાટ. અગાઉના.
પુરુષોનાં. પુતળાં. પારડી. વલશાડ. ઓળંગી.
વહેણ. તોડી. ખંડેર. ટોચ. દહેરં. મુશકેલ. ચઢાવ.

પાંચમા ધો. નો. “સુખગણિત શિક્ષક” વ્રણ આના [૧૫]

કુંડા. દિવાલો. બુરજો. વાયવ્ય ઔરંગા. વાંકે-
ચુકે. પ્રવાહ. ભુતસર. તળેટી. બગવાડા. ખીણો.
ભીંતના. ગાણં. રમણીય. સપાટાખંધ. ઉતર્યો.
પલાળીને. પાટીઉં. આકૃતિ. ગોઠવ્યા. નસુનો.

પાઠ ૩૯—દેવસ્થાન. પર્વત. આબુ. કાઠિઆ-
વાડમાં શેત્રુંજો. ગીરનાર. પંચમહાક્ષમાં. પાવાગઢ.
ટેકરો. ડુંગરી. તળેટી. બેડા. ભેખડો. તૂટીને.
ટુકડાની. વસડાધને. હરે છે. ચઢાવવાળા. શિખર.
અણીદાર. બંગા. પાલિતાણા. દેવકીઉનાઈ. લસુંદ્રા.
પીગળેલો. ઝરણુ. બટાટા. સેકવાથી. ઠંડું. ભિંજાય.
તૂટી. કપાસ.

પાઠ ૪૦—નદી. સરોવર. જન્મ. બન્યું. ગમ્મત.
મેળાપ, પૃથ્વી. નકામાં. શક્તિ. નિચાણ. સમુદ્ર.
ધોધ. ખડકોને. ભુકેભુકા. બેટ. નદીવાટે. ધોળકા.
પશ્ચિમે. સરિતા. નિર્મળ. ચિત્રવિચિત્ર. પશુ. કિતારે.
નાવણ. ધોવણ. જળપાનનું. પિછાણીએ.

પાઠ ૪૧—દરીઓ. મહાસાગર. પીરમોહંમદ.

ખલાસી. શાહમોહમદ. વરાળ. ભરતીઓટ. મોખા.
ભુરં. તણાઇ. સુવાળા. તાણી. કોડીઓ. કોડા.
વીણવા. શંખ. ખલાસી.

પાઠ ૪૨—ભૂશિર. ઉપસાગર. હજીરે. જવણ.
ભૂગોળનું. ભૂગોળવિદ્યા. ટંડેલ. માહીતી. પુરતી.
ઢાળ. મગીઆ. ચીકણો. નિશાન. અથડાય. કિનારો.
સાંકડી. ફાંટો. ધુસે છે. ધોવાઇ. મુદત. પુષ્કળ.
ક્રિયા. દ્વીપકલ્પ. હંમેશાં. સામુદ્રધુની.

પાઠ ૪૩—સુરતથી. સરમોણ. દેસાઇ. નારણ.
દાસ. ધંચું છું. વસવાયાનું. ત્રણેક. તૈયાર. વાંસલો.
છોડું. ખાવળનું. ચીકણું. ટકાઉ. ધમણ. જોસખંધ.
ભટ્ટીમાંથી. તણખા. છાણા. ગોળાકાર. સળગાવેલાં.
ધમધમતી પેંડાની. રેડયું. વાટ. સજ્જડ. ચોંટી.
કુંભાર. લોંદા. દસ. વીસ. કોસ. ઢેડવાડામાં. સુતરના.
ફાળકામાંથી. તાંતણા. તાણવાણા. ગોદડાનાં.
ખોળીઆં. ઝાપે. રજપુતોને. શણનાં. દોરડાં.

પાઠ ૪૪—છુટ્ટી. ઘેલાભાઇ. ગિલ્લીદંડા. અમ-

પાંચમા ધો. નો. “મુખ્યગણિત શિક્ષક” ત્રણ આના (૧૭

દાવાદ. કિલ્લો. રોજ. મસીદો. કેતરકામ. ટપાલ.
ઓફિસ. છંટાય છે. રાત્રે. દીવા. મુકાય. ધૂળવાળા.
છંટાતું. ગાડીઘોડા. લુગડાં. શાકભાજી. સોનું. રૂપું.
વાસણો. મસાલો. ખાંડ. સાકર. ઉંચી. કારીગરી.
વરાળયંત્રથી. કારખાનામાં. કાપડ. દીવાસળી.
મીણબત્તી.

પાઠ ૪૬—તગડીના. ધંધુકે. ધોએલાં. ખુંટમોજાં.
ખુરસી. ટેબલ. મહેસુલ. વસુલ. ફેરણી. દુરસ્ત.
હવાડો. ઓવરસીઅર. વાગડની. તજવીજ. ફોજદાર.
મામલતદાર. હદનાં. મુકરદમામાં. સાક્ષી. અવલ-
કારકન. રજુ. ખૂટતા. સખ્તી. બનાતનો. કંમરે.
લપેટી. નાયક. તિજોરર. રસીદ. રૂપીઆ. કોથળી.
વેચાણ. ગીરા. નોંધવાનું. સિપાઈ. દવાખાનું.
ખાટલા. સૂતા. ઓસક. હાકતર. કોચતો. શીતળા.
મોડું.

પાઠ ૪૬—વિભાગ. જિલ્લો કલેક્ટર. ઇન્સ્પેક્ટર.
મુન્સફ. ચોર્યાશી. ચોરપાડ. પંચમહાલ. વહીવટ.
કમિશનર. અધિકારી. દેખરેખ. મુલતવી. અગત્યનાં.

પોલીસ. ઓછોવતો. કેળવણી. સુખાકારી. ડેપુટી.
ખાંધકામ. ઈજનેર. સુધારા. ઠરાવ. અરજી. જાળ-
વવાના. ઉપાયો. ઉઘાડવી. બોર્ડ. સંમતિ. લેણદેણ.
જડજ. સિવિલસર્જન.

પાઠ ૪૭-મણીખા. શાંતિલાલ. પરીક્ષા. બીના.
નુકસાન. કાઠો. તીડો. દાતણ. બંદુકો. પરવાનગી.
દયાળુ. આશા. ભલામણ. હથિયાર. છૂટ. કન્યાશાળા.
શોધવા. શરીર. નાલાયક. નિરાશ. કોરટ. ખૂનનો.
ચુકરદમો. ચુકવતા. જુખાની. ચુકાદા. વલસાડના.
નીમ્યા.

પાઠ ૪૮-ઉપયોગ. શિક્ષકે. શીખવ્યું. ખોદાય.
ફાટ. નાજાંઓમાં. મૂળ. પર્વતમાં. ધોવાય. સપાટી.
વસડાઈને. ડહોળું. ચિકાર. કિનારે. ચગું. દરીઆમાં.
તણાઈ. ફૂટતાં. સખત. માફક. થીજીને. સુલકોમાં.
એકદમ. ઘટ. સફેદ. છવાઈ. હિમ. ઉકાળીએ.
સૂર્યનાં. કિરણો. પૃથ્વી. ટીપાં. પાંદડાં ગ્રાકળ.
પહોંચ્યાં. અટકીએ.

પાઠ ૪૯-સળગતી. અંગારા. હોલવાઈ. ચેતા-

વવાને. ટુંકણીએ ફૂંકીએ ગતિમાં. ફૂંક. ઢાંકણું.
ઢાંકું છું. કાણાં. રૂમાંલ. બરણીમાં. મોઢું. સમડી.
છાંટવાને. બદલે. ઠાલવી. ઠરીબય. શાખાશ. પેટીમાં.
પૂરી દે. ગુંગળાઈ. જોત. લોઢું. રાંધવાને. ચલમ.
બીડી. ઘસીને. સપાટા. દવ.

પાઠ ૬૦-મીઠું. અંગ્રેજી. ગોવિંદ. મિઠાઈ.
કંટાળતો. પુષ્કળ. ખાઈ. મોળી. બોણું છું. બેસ્વાદ.
ચપટી. મહીના. સ્વચ્છ. નીરોગી. ઉપરાંત.
નાખ્યાથી. બગડતી. અટકે. અથાણાંમાં. ખારીઆંમાં.
માખણ. ક્યાંથી. ઘુંટણ. ધાઈ છું. દરીઆ. બુઆળે.
સુકાઈ. ખાઝી. સાંભરી. ઢગલા. મુરકેલ. ગુજરાતમાં.
ધરાસણા. ખારાઘોડામાં. પંજબ. માંત. સિંધવ.
જ્યાબંધ. દેશાવર.

પાઠ ૬૧-ગંધક. વિસ્મય. હિંમતરામ. મત-
લબથી. ખાસ. તનુ. બરડ. હથોડી. ચુરેચુરા. ખ્યાલું.
ઓચળી. ઓગળેલો. હલાવ્યું. હલાવશે. ચિનાઈ.
હેઠળ. સળગાવ્યો. રતાશ. તદન. ઠરવા. સિલાશ.
ધુમોડો. આસમાની. પદાર્થ. ગજરામાંથી. ફૂલ.

૨૦] મુરતિ જીવનાનો ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના.

ચૂંટી. લીધું. આળ. ધર્યું. ઝાંખું. ઉડાવી. રેશમ.

પાઠ ૬૨-પહેલદાર. શોખ. પતરીસાકર. ગોઠ-
વ્યાં. ખુણામાં. અફાળી. સંભાળજે. વાંકીચુંકી.
ખરખચડી. ધારવાળી. ફટકડી. ભાંગીએ. પાસાદાર.
ગળામાં. માણેક. કીમતી. ગુરુજી. ખંભાતની.
રંગદાર. મોસાળ. નાંદોદમાં. રતનપુર. ખડકમાંથી.
ઝુંબર. હકીકત.

પાઠ ૬૩-પોલાદ. સ્કૂ. મિત્ર. કાદર. કોદાળી.
એરણ. ટીપ્પું. અચંબો. અદ્યા. વળત. ખાતરી.
વળ્યો. ચપટો. તાળાં. ઘડતર. ભડતર. નળીઓ.
પાટલીઓ. રવેસના. કહેરા. દિવાલની. ખીંટીઓ.
ઘડિઆળ. ચંપુ. કાનસ. નક્કર. ધાતુ. ભેળ.
ટીપીએ. કોલસા. ડુખાંવીએ. સિવાય. પાંધર.

પાઠ ૬૪-શુદ્ધિયો. ઉત્પત્ત. મુળીઆં. થડ.
પાંદડાં. ફલ. ચાંદીને. ટટાર. અગત્યનું. છિદ્રો.
ચૂસે. શોષી. ખ્યાલ. મોઢાં.

પાઠ ૬૫-રખર. સીસાપેન. ડાઘા. દોહતા.

ચાથી ચાપડીને "ડિક્ટેશન ટિપ્પક" ગ્રન્થ આના. [૨૧

હેદ ૧૫જાશ. દૂધ. દીંગડીઓ. ડગલા. તંબુ.
ખજૂરીનાં. ઘડીઓ. ટોચ. તાડી. ખરસાણી. થોર.
ડાળી. ઓસડ. ગુંદર. ભજોલો. ચોંટાડવાને. લાડુ.
ઉપવાસ. હિંદુ. સાબુચોખા. સુકવીને. દાણા. પુરે-
પુરાં. છાલ. તળીએ. નિતારી. ડહોળી. ગળવી. ગુણ.

પાઠ ૬૬-પ્રશિકારક. શુભારે. દોઢ. ડુંડી.
ઉંખીમાં. સુખળાં. ખંટી. ધાન્ય. હિંદુસ્તાનમાં.
હંમેશાં. દાઉદખાની. હાંસોટી. જિલ્લામાં. વાજીઆ.
કાકા. કાઠિઆવાડથી. પોટા. હુમસો. કાળાશ. ભરાઉ.
વટાણા. તુવેર. અડદ. કઠોળ. ફાડ. દળવાળાં.
એકદળીઉં. ચાળીએ. ખરછટ. ધુલુ. ગૂંદીને.
ચળાઈને. હવાલે. મેદો. પરસુદી. ચાળણ. સુપડામાં.
ઝાટકીએ. ભુસું. શીરો. પલાળીને. ઢાંકી. આથો.
ખટાશ. આથેલા. જલેખી. ચોંટાડવાને. જખમ.
ફેલ્લા. લોપડી. પોટીસ.

પાઠ ૬૭-પાંદડાંના. ખગીઆમાં. ચૂંટી. દોડ્યા.
મોહમદ. ટોચે. દાંડી. સાંકડું. ગંજીના, ખદામના.
અણીદાર. તરવારના. શોષી. જથાખંધ. કમળ.

૨૨] સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ : શિક્ષક. અહીં આના

અળવી. કુંવારનો. અજમાનું. કરવત. મોજાં.
ચિરાએલાં. અગથીઆનાં. ગુલમોર. છુટા. ગોરધન.
કૃષ્ણલાલ. ફૂટી. પ્રકાશ.

પાઠ ૬૮-અવજંતુ. અવસ્થા. પતંગીઆ.
ભટક્યા. પૂછનાર. વર્ગના. સૂંઠ. માથું. જઠર. મૂછ.
ખૂબસુરત. ખીલકુલ. માદાનેજ. ચૈતરી. બદલવી.
સ્થિતિ. ઇંડાં. ઇયળ. કીડિઆરામાંથી. પોપણ.
કોશોટા. નિરાંત. સૂતાં. ચોથો. હુમલો. લડીએ.
પેઠે. કુટુંબ. મદદ. વંદા. બસડી.

પાઠ ૬૯-સમડી. ગીધ. ખાવાગઢનો. ઘોળાયાં.
ભૂખ. ભાથું. ઉતર્યો. તીરની. ડરતું. સયાટાખંધ.
નહોરમાં. ઉંચાઈએ. ધસારાખંધ. પુછડી. બદામીઓ.
કરાંઠી. કદાચ. થોભ્યો. ઠોળાવ. ગખડી. પ્રાણી.
વળેલી. ગરદન. ખાઉધરાં. કોહેલું. કમકમાટ. ગંધાઈ.

પાઠ ૬૦-ખીસકોલી. સસલું. મુંખડ. ઠેકડા.
દોડાદોડ. ભપકાદાર. દેખાવડું. વલવલાટ. બદન.
રાખોડીઉં. કાબરચીતરી. ગુચ્છાવાળી. કુમળી.
કપળા બિલાડીની. રાક્ષી. રવાટી. સુંવાળી. ચપળ.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રમુખોત્તરમાળા અઢી આના. [૨૩

શકિત. ઘાતકી. શિકાર. તીણા. ઓચીંતી. ગતિ.
દુશ્મનોથી. પેલાણમાં. જુમખામાં. છતમાં. બીકણ.
કાતરી. કૌવતવાળા. ઉપરાચાપરી. રતુમડો. મૂછ.
કલ્લામાં. રહેડાણ. તૂલ. ઉંદર.

પાઠ ૬૧—ગખડી. મંચેરજી. હડે છે. મોડું.
ખમનશા. લટકતી. લાળ. પંખે. દડો. માફક.
ઠોકાય. હોશિયાર. અક્કલવાળું. ભરોસાદાર. મમ-
તાવાળું. તાબેદાર. ભાઈબંધ. પત. એદલજી.

પાઠ ૬૨—ગણપતરામ. ધર્મશાળામાં. પૂછવા.
ટટાર. વર. ખગાસું. વિકરાળ. છાતીવાળું. ટોળામાં.
ટુકડીઓ. શિયાળ. કાખરચીતરું. બદામીઉં. લીલા-
ધર. ભુરાશ. કીકિચારી. પકકું. ખંધું. શ્રીધર.
લોકડી. કાચું. વાઢમાં. ખંધાઈ.

પાઠ ૬૩—દામુએ. તાણ્યું. ગુસ્સાથી. ખાતર.
નસાડી. કોઠી. કોથળામાં. હોડ. જ્ઞાન. ઘેર. તળીયાં.
ડોકે. ઘંટડી. મ્યાનમાંથી. કાંટા. ઉપયોગીપણું.
સતાવશે. કાસળજ. કાલીશ.

પાઠ ૬૪—અગ્નિ. ગર્જના. ધ્રુવતાં. નારણદાસ. વડોદરાના. સિંહણ. વિકરાળ. અબ્બયળ. ચોંટયું. ઉખેડેલી. યાળ. ચાખેલ. ઠેલણમાડી. ધુધવાટા. અઠવાડીઉં. ભયંકર. માસી. વાઘણ. ગોસ. ભુખ્યો. ઠેકાણું. કાઠિઆવાડમાં. ગીરનાં. વસ્તી. પાંજરં. બળવાન. દેખાવડું. ચાડાં. દીપડા. આંતરે છે.

પાઠ ૬૫—ત્રાંબકલાલ. બસો. હાડકાં. ગણ્યાં. કયાંથીજ. ડીલમાંનું. હાડપિંજર. દિવાલ. ટાંચું. ખિલામણું. પાંસળીઓ. કાંડાંનાં. બેડાળ. બેશક. કદરૂપું. કૌવત. કીમતી. ગોઠવેલા. હૃદય. થાપાની. ધુકકા. સંરક્ષણ. માંસપેશી. રેશાની. સંક્રાંત. ગોટલા. ઉચકાય. ફૂલીને.

પાઠ ૬૬—સુદમદર્શક. કદરતી. ઢાંકણ. રક્ષણ. પડ. દાઝીએ. હીમાં. ફેલા. ગોડ. રૂઝાતો. નિશાની. હથેલી. લઈ. સખત. આણ. ભોંકે. દરદ. કાતરી. અડકે. પુષ્કળ. કુમળી. ઓસીકાનો. દાખલો. ખોળીઉં. હેઠલું. ગલેફ. સાફ. શોભીતું. અવયવોનું. અસંખ્ય. છિદ્રો. ગેડા. નકતુમાં.

પાઠ ૬૭-હરિતાલ. ટકોરો. તળીઉં. પસદ.
કમાવેલું. ખરબચડું. તૂટતું. મુદત. ટકે છે. સીવેલી.
ઠરાયું. હરણંબેડાં. મસાલો. સાત. આઠ. ટાંગી. જન.
પુઠાં. ખૂટ. ડુક્કર. ઊંટનાં. મશકો.

પાઠ ૬૮-ઊન. વાસ્કુટ. જળમા. ડગલો.
ઢોરઢાંકર. ઓઢો. ઓરાઢીએ. ગાંસડીમાં. કાંતવા.
ઊઠવેઠ. ફક્ત. વાંકડીઆ. ટકાઉ. શેતરંજી. હૂંફ.
દુઆ. કંસારી. ગળપટા. પહેરણ.

પાઠ ૬૯-મહીનાનો. પડવો. ચોવંડીએ. હુસેન.
આંગણું. બેઠક. આસરે. થાંભલાની. કુંભીઓ.
ઝિલાણું પરસાળ. ઓસરી. દેરાસર. પધરાવીએ.
રસોડું. પાણિઆઈ. કોઠાર. ધુમાડીઉં. ભીંતો.
મૂકેલી. બજર. અહીંઆ. તુળસીકયારો. છીંડી. સીડી.
દિવાનખાનું. ટાંગી. ચીતરાવ્યાં. ખીંટીઓ. તાકાં.
સાકટા. પકવાસા. નળીઆં. કામડાથી. સરડાવ્યું.
છત. અગાસી. અલ્યાસ. જરખામાં. બેશક,
સગવડવાળું.

૨૬] ગુજરાતની સામાન્ય બૂં પ્રત્યોત્તરમાળા અઢી આના.

પાઠ ૭૦-અસલી. ઓળો. ઘડિઆળ. છાયા-
યંત્ર. જુનું. બેસણી. બેસાડયું. સાધારણ. પતક.
મિનિટ. ઓછાથો. ચક્રર. સૂર્ય. પશ્ચિમ. ચઢતો.
પડછાથો. સીસી. વાંદરા. મદારીઓ. ફુગફુગી.
ફલવાઈ.

પાઠ ૭૧-ચદા. લિપિમાં. સાઠ. મધરાત.
અઢીવીસ. ઉકલતી. જોડાએલાં. હથોડી. વાડકી.
અથડાય. ટકોરો. કુંડાળું. કાંટો. અંગ્રેજીમાં.
સાઠમા. સેંકડ.

પાઠ ૭૨-ત્રાજવું. પરશુરામ. પડીકું. જોશંકર.
પલ્લામાં રૂપીઆ. સમતોલ. બેશક. ગાંધીએ.
કાટકું. તોજવું. બાંધ્યું. પાધરો. સોદો. દાંડી. છોટો.
મૂક્યા. જોખ્યું. ચીચવાની. સુક્તિઓ. પાડોશી.
ચુનીલાલ. ઓછુંવ-તું. સુક્યું. તોડું. શેર. કાયદો.
ખાધ. પૂરે છે. જુઠું. ભૂલી.

ચોથા ધોરણનો

“મુખગણિત શિક્ષક” બે આના.

જોડણીના એકજ સરખા.

નિયમમાળા શબ્દો.

હિંદોડો. બિચારું. વિવાહ. દિવાન. નિવારો.
મિઠાઈ. નિસાસો. શિયાળ. શિરોઈ. રિવાજ. મિ-
નાશ. નિર્ણય. દિલ્હી. સિપાઈ. વિનંતી. ઇલાજ.
ભિખારી. નિકાલ. વિવાદ. કિલ્લો. પિત્તાળ. વિસામો.
પિણય. મિછાનું. ધિક્કાર. નિચાણ. કિનારો. મિઝી.
જિલ્લો. નિરાશ. ચિકાર. ચિનાઈ. લિજારા. દિવાલ.
સિવાય. પિળાશ. નિવારી. નિરાંત. ખિલાડો.
શિકાર. વિખણ. શિખામણ. પિછાણીએ. ઇન્સાફ.
મિલકત. વિલાયત. ઇમારતી. તિબ્બેરર. વિરમય.
ચિરાચલું. મિહામણું. ઇચ્છતા.

જુવાન. ઉઠાવી. સુવાડી. છુટાયું. ઉઠાણું.
ઉત્તર. ઉઘોગી. ઉઘમ. ચુકાદો. ચુક્તિ. ઇલાઈ.
ઉઘાડી. ઉઘાસ. દુકાળ. સુકાળ. જુઆળ. ધુઆવી.
મુકાવ. ઉઘાડ. જુલાવે. સુખીડું. સુખીઆં. દુર્ગંધ.
મુકંદ. જુલાંટ. મુકાય. સુધારો. જુબાની. ઉકાળી.
સુકાઈ. ધુમાડો. ઇમાવી. મુખીઆં. શુમારે. તુવર.

કુટુંબ. ભુરાશ. કુકડો. મુકામલો. પુસ્તકો. ઉછેરવા.
દુર્યોધન. મુસાફર. ખુદાવંદ. મુકાબલો. પુષ્કળ.
ઉપાડ્યો. ધુણાવ્યું. મુકાબ્યો. ઉડાવવા. ધુમાડીઉં.
શિખામણો. વિલાયત. પિછાણીએ. ચિરાએલું.
ખિલ્લમણું. મિલકત. મુકાબલો. મુસાફર. મુકાવવા.
ધુમાડીઉં.

હોશિયારો. હથિયાર. કળિયુગં. ધણિઆણી.
કબુલાત. પરિતાપ. કઠિઆરા. મહિમાય. કાઠિઆ-
વાડ. ઘડિઆળ. પાલિતાણા. કીડિઆરં. કીકિઆરી.
શીશ. ગીધ. ખીણ. ખીન. વીસ. તીર. જીવ.
તીર. ગીર. ડીલ. ખીડી. સીડી. સીસી.

ફૂલ. મૂછ. ભૂખ. ઊન. ખૂન. ખૂમ. સૂર.
ખૂટ. છૂટ. લૂટ. મૂળ. ભૂલી. ફૂલી. લૂટી. તૂટી.
છૂટી. ફૂટી. ખૂટે. ખૂલે. રૂએ. ચૂસે. સૂતો. સૂઈ.
લૂછી. સૂર્ય. ભૂગોળ. રૂપીઓ. ફૂપતો. ભૂલ્યો.
ભૂખ્યો. ફૂટ્યો. મૂક્યો. મૂકવું. પૂછવું. ઊગવું.
ખૂટવું તૂટવું. ભૂશિર. ફૂલરસ. ઊઠવેક. ખૂખસુરત.
સૂકમદશકં.

ત્રીજા ધોરણનો “મુખગણિત વિદ્યા” એ અધ્યાના. [૨૬

કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

તંબુ. જંતુ. હિંદુ. ટંદુ. લાગુ. સાબુ. આબુ.
પશુ રબુ. તનુ. ચરૂ. સારૂ. ધાતુ. લાડુ. દાસુ.
ગુરુ. અબ્બુ. ચપ્પુ. વિખણુ. વરડુ. આખરૂ. બખરૂ.
અગાઉ. ટકાઉ. ભરાઉ. દયાળુ. આજસુ. સમણુ.
પરગણુ. ગળેપડુ. મહેનતુ. કામધેનુ. જીવજંતુ.

બુદ્ધિ. શુદ્ધિ. પ્રીતિ. મતિ. ગતિ. કવિ. હરિ.
શાંતિ. શક્તિ. શકિત. સુકિત. સ્તુતિ. સંમતિ.
વિશ્વપતિ. વનસ્પતિ. આકૃતિ. અગ્નિ. કદાપિ.
વિપત્તિ.

લિપિ. મિનિટ. સિવિલ.

માહીતી. રસીદી. દરીઓ. માનીતો. વાણીઓ.
રૂપીઓ. મહીનો.

નિરાશ. બિનાશ. લિલાશ. પિનાશ. ભુરાશ.
કાળાશ. રતાશ. ખટાશ. શાખાશ. પ્રકાશ. ચોદશ.
કાઢીશ. શીશ. વશ. ન્યાયાધીશ.

સુખાડિ. પાટીડિ. સુખીડિ. ખોળીડિ. પોપટીડિ.
એકદહળીડિ. રાખેડીડિ. બદામીડિ. અઠવાડીડિ.
ધુમાડીડિ.

નટ. ઘટ. ધાટ. અઘાટ. ભાટ. વાટ. ફાટ. લૂટ.
છૂટ. ખૂટ. ખેટ. કોરટ. ખરછટ. ચળકાટ. વહીવટ.
કમકમાટ. વલવલાટ. વાસ્કટ. ઉકળાટ. મિનિટ.

હઠ. આઠ. સાઠ. પાઠ. હોઠ. ઊઠવેઠ.

ખડ. થડ. પડ. પાડ. તોડ. ગોડ. કાપડ. વાગડ.
ખરડ. ઉડાડ. મંદવાડ. વલસાડ. સજ્જડ. દોડાદોડ.
સેકડ. ખાંડ. ઓસડ. ઓરપડ.

સાંઠ. દોઢ. વાઢ. સુંઢ. ગઢ. પાવાગઢ.

ગુણ. શણ. લક્ષણ. રક્ષણ. સંરક્ષણ. ઝરણ.
ધ્રમણ. અભણ. વખાણ. નાવણ. ધાવણ. વાસણ.
વેચાણ. વહેણ. દાતણ. માખણ. વાઘણ. બીકણ.
ઠેલણ. જીવણ. ચાવણ. પોપણ. સિંહણ. ઢાંકણ.
કૂખણ. નિચાણ. નાનપણ. બાળપણ. ઢહાપણ. પહે-
રણ. ભલામણ. સરભોણ. શિખામણ. રહેઠાણ.
ધુટણ. પરચુરણ. લક્ષમણ.

છત. પત જોત. સાત. શાંત. પ્રાંત. સખત.
સરત. ખનાત. વળત. દોલત. કરવત. ચળકીત.
ઝવેરાત. કુદરત. આવડત. સુદત. ખંભાત. વાતચીત.
કબુલાત. સંઘાત. વસંત. રંગીત, સંગીત. પર્વત.

ગમ્મત. હિંમત. કિંમત. દુરસ્ત. નિરાંત. કૌવત.
ફક્ત. દાકતર. ચંદ્રગુપ્ત. પ્રીત.

હદ. છેદ. ચૌદ. મસીદ. રસીદ. સફેદ. અકદ.
દરદ. સ્વાદ. પોલાદ. પસંદ. નાંદોદ. વાદવિવાદ.
અમદાવાદ. વિષ્ણુપ્રસાદ.

ખાધ. બોધ. ખાળખોધ. ધોધ. કોધ. દૂધ. ગીધ.
સુગંધ. જથાખંધ. જોસખંધ.

દસ. દાસ. જસ. વીસ. ગોસ. વાસ. નેસ. માંસ.
ત્રાસ. શ્વાસ. તપાસ. આળસ. આભાસ. ઉજસ.
ઉદાસ. પ્રયાસ. વનવાસ. રવેસ. કાનસ. ઉપવાસ.
પોટીસ. પોલીસ. અજ્યાસ.

આશિષ. સંતોષ. દોષ.

ભૂગોળ. સોળ. શિયાળ. નકુળ. ઉતાવળ. કળિયુગ.

જોડાક્ષર.

વાર્તા. આમાન્ય. પદાર્થપાડ. ચિત્રો. વાક્યો.
પુસ્તકો. વનસ્પતિ. ધ્યાન. પ્રાણણી. અજન્તુ. માત્રા.
અનુસ્વાર. વિસર્ગ. ટદ્દુ. ઉતર્યો. બેસાડ્યો. બુદ્ધિ.

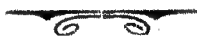
૩૨] સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક. અદી આના

અર્ચુપાન. શ્રાવકનો. જત્રાચો. અક્ષતનો. ઇશ્વર-
ભક્તિ. ઇશ્વરકૃપા. સ્વભાવ. સ્ત્રીચો. અભ્યાસ.
ઇચ્છે. સોંપ્યો. ખસ્યો. શુદ્ધિમાં. આશ્ચર્ય. લગ્ન.
પ્રીતિ. ખવાડ્યું. ઇન્સાફ. વિજયનગર. સત્તર.
ખરીદા. મિલકત. વર્તીશું. પરમેશ્વર. અટકાવ્યો.
વિશ્વપતિ. જગદર્તા. ભૂદેવો. ઇશ્વરસ્તુતિ. વિશ્વ-
સ્વામી. સ્તુતિ. પ્રાર્થના. ભક્તિ. શક્તિ. ગર્વ.
પ્રમાણિક. વૃદ્ધ. પ્રથમ. આગ્રહ. ધન્ય. જાપ્તો.
દ્રવ્ય. ભેળ્યું. તાકડું. યુધિષ્ઠિર. અર્જુન. કૌધ.
વર્તણુંક. દુર્યોધન. દ્રોપદી. ચિત્રગુપ્ત. ગંધર્વ. ગુસ્સો.
ડાહ્યો. ન્યાયાધીશ. ચર્ચા. ગૃહસ્થ. મશ્કરી. સ્વાદે.
સત્ય. નિશ્ચય. અસત્ય. વૃક્ષ. આશ્રય. પ્રગટે. દુષ્ટમતિ.
વર્તમાનપત્ર. ઉત્તર. લક્ષ્મી. પત્થર. વિદ્યાર્થી.
સ્વચ્છ. ચોંટાડ્યાં. ઇદ્રિય. છિદ્રો. નાહ્યા. વિદ્વાન.
ઉદ્યોગી. નિર્ણય. દિલ્હી. પ્રખ્યાત. પરાક્રમી. વિદ્વા.
મચ્છર યુક્તિ. નમ્ર. જોજ. વોશિંગ્ટન. વિષ્ણુપ્રસાદ.
પુસ્તકાલય. વૃત્તાંત. ધમકાવ્યા. સ્થિતિ. ભેટ્યો.
ઇર્ષાખોર. તુર્ત. પ્રાણી. પ્યાર. દૂર. સ્વારી. શ્રેષ્ઠ.
ન્યાય. નિર્દોષી. ત્રાસ. વ્યાપાર. ધક્કો. ફેડાવ્યો.

કૂટ્યો. સદગુણી. પ્રદર્શન. કિલ્લો. અગત્ય. પુષ્કળ.
 સંગ્રહ. પિત્તળ ખ્યાલા. તરસ્યા. ધર્માદા. આશી-
 વાદ. ચોકખું. શેખચહી. તર્કપ્રસાદ. વળગ્યો.
 ઉપાડ્યો. ધુણાવ્યું. ઉઘમ. ચેતવ્યો. મુઠાવ્યો. દોડ્યો.
 પ્રયાસ. મળસ્કે. પ્રીત વિપત્તિ. ચિંતવ્યા. પ્રકાર.
 ધૃષ્ટતા. હુક્કો. ચોકખાઈ. શ્વાસ. દુર્ગંધ. શત્રુઘ્ન.
 અયોધ્યા. કૌશલ્યા. સુમિત્રા. લક્ષ્મણ પ્રજા. ચિહ્ન.
 ચક્કર. સ્થિર. ચમત્કાર. ગીર્ણ. શ્યામ. ચિત્ત.
 આગ્ર. પ્રસારી. પ્રકૃલ્લ. વસાવ્યું. મહલાદ. કર્મો.
 મુરકેલ. વાયવ્ય. પ્રવાહ. આકૃતિ. ગોડવ્યા. દેવ-
 સ્થાન. પર્વત. શેત્રુંજી. લસુંદ્રા. પાશ્વમ. નિર્મળ.
 ચિત્રવિચિત્ર. ભૂગોળવિદ્યા. ક્રિયા. દ્વીપકલ્પ. સામુદ્ર-
 ધુની. ભટ્ટી. સજ્જદ. છુટ્ટી. ગિલ્લીદંડા. રાત્રે.
 વરાળયંત્ર. મીણખત્તી. દુરસ્ત. દાક્તર. જિલ્લો.
 કલેકટર. ઇન્સ્પેક્ટર. મુન્સફ. ચોર્યાસી. ઉપ્યુદી.
 બોર્ડ. સિવિલસર્જન કન્યાશાળા. શીખવ્યું. અગ્રેજ.
 પ્રાંત. વિસ્મય. હલાવ્યું. સળગાવ્યો. ધરુ. સ્કૂ.
 ટીપ્પું. વળ્યો. નક્કર. ઉત્પન્ન. પુષ્ટિકારક. કૃષ્ણલાલ.
 પ્રકાશ. અવસ્થા. ભટકયા. ગુચ્છો. ગમફી. ધર્મ-

૩૪] ગ્રીષ્મ ધોરણનો “સુખમણિત શિક્ષક” એ આના.

શાળા. પકકું. શ્રીધર. તાણ્યું. મ્યાન. અશ્વિ. ગર્જના.
ધૂળતાં. ચોંટયું. વસ્તી. ત્રંમકલાલ. ઠાંપ્યું. હૃદય.
કુકો. સૂક્ષ્મદર્શક. લકું. હુકર. વાસ્કુટ. ઝખમા.
કક્ત. સરપાળ્યું. અશ્વવીસ. ત્રાજવું. પલ્લું. તોળ્યું.
મધ્ય.

મળતા જોડાક્ષર.

સત્તર. ઉત્તર. વૃત્તાંત. પિત્તળ. વિપત્તિ.
ચિત્ત. મિથુનપત્ની.

ટકું. છુટ્ટી. ધક્કો. હુકકો. કિલ્લો. જિલ્લો.
શેખચલ્લી. પલ્લું. જિલ્લી. મધુલ. પકકું. નકર.
ચકર. અક્લ. હુકર. ધિક્કર. અજળું. ગમ્મત.
સજજડ. ગુસ્સો. ગળફી. ઉત્પન્ન.

વૃદ્ધ. બુદ્ધિ. શુદ્ધિ.

ધરધતા. ધરધ. મરધર ગુરધો. રવરધ.

ચોકામું ચોકાખાઇ.

લકું. બકી. અશ્વવીસ.

સુરત જીલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક અહીં આના. [૩૫

ઝખ્ખા. પત્થર.

મધ્ય. ધ્યાન. અયોધ્યા.

કૃપા. વૃક્ષ. વૃદ્ધ. પૃથ્વી. કૃષ્ણ. હૃદય. વૃત્તાંત.
ગૃહસ્થ. આકૃતિ.

ખરીદા. વિદ્યા. વિદ્યાર્થી. ઉદ્યોગી. ઉદ્વમ.
શ્રાવક. શ્રીધર. આશ્રય.

વિશ્વ. ઇશ્વર. પરમેશ્વર. શ્વાસ.

આશ્ચર્ય. નિશ્ચય. પશ્ચિમ.

જાપ્તો. ચંદ્રગુત્પ.

યુધિષ્ઠિર. શ્રેષ્ઠ.

દુષ્ટમતિ. પુષ્ટિ.

દત્ર. ચિત્ર. વિચિત્ર. યંત્ર. મત્રા. જાત્રા.

સુમિત્રા. રાત્રે.

સામુદ્ર. શિદ્ધો. લસુન્દા.

નમ્ર. આમ્ર.

પ્રકાશ પ્રથમ. પ્રગટે. પ્રયાસ. પ્રસાદ. પ્રકાર.

પ્રવાહ. પ્રસારી. પ્રકૃલ્લ. પ્રદર્શન. પ્રખ્યાત.

પ્રનાણિક. પ્રહલાદ. પ્રાર્થના. પ્રાણી. પ્રીતિ. પ્રાંત.

ત્રાસ. ત્રાંખક. ત્રાજવું. શ્રીધર. ક્રિયા. દ્રવ્ય. કોવં.
કોપદી. કૂર. કૂજતા. આદિણી. શ્રાવક. આગ્રહ.
સંગ્રહ. ચિત્રગુપ્ત. શેત્રુંજે. આશ્રય. ઇન્દ્રિય અંગ્રેજ.
શત્રુ. પરાક્રમી. સામુદ્રધુની.

ગર્વ. ગંધર્વ. તુર્ત. જોજ. વિસર્ગ. આશ્ચર્ય.
ઘોડ. ચર્યા. વાર્તા. જગકર્તા. વિદ્યાર્થી. ધર્મ્યું.

પર્વત. નિર્ણય. નિર્મળ. વર્તણુક. તર્કપ્રસાદ.
ગર્જના. સર્જન. સિવિલસર્જન. પ્રાર્થના. દુર્યોધન.
નિર્દોષી. ધર્મોદ્ધ. અર્ચાસી. વર્તીશું. અજ્ઞાન.
દુર્ગંધ. ખર્ચુપાન. પ્રદર્શન. આશીર્વાદ.

ત્રીજા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ શિક્ષકોને

— ખાસ ઉપયોગી —

અધ્યાપક બહાર ન પડેલી એવી ગુજરાતશાળાપત્રમાં

‘ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળ’ની

પ્રશ્નોત્તરમાળાં અઢી આના,

परीक्षाना डिक्शनमां

आवनार शब्दो.

मूलाक्षर, जोडाक्षर, ज्ञान, होशियारी, पुस्तको, वन-
स्पति, ध्यान, ब्राह्मणी, लिपि, बरहु, विसर्ग, कळियुग, बुद्धि,
हिंडाई, खर्युपान, श्रावक, घातकी, धणिआणी, ईश्वरभक्ति,
ईश्वरकृपा, चौदश, दयालु, शिक्षक, अंतःकरण, सौण्यो,
शुद्धि, आश्चर्य, प्रीति, आशिष, टंगाची, इन्माफ, कामती,
सत्तर, खरीधा, मिलकत, वर्तांगु, विश्वपति, जगकर्ता, ईश्व-
रस्तुति, विश्वस्वामी, प्रार्थना, भक्ति, शक्ति, प्रमाणिक,
किमत, वृद्ध, जाण्तो, द्रव्य, मिठाई, मुंडुं, ताक्युं, युधिष्ठिर,
अर्जुन, वर्तणुक, आबरु, दुर्याधन, द्रौपदी, चित्रगुप्त, गंधर्व,
न्यायाधीश, साक्षी, गळपडु, गृहस्थ, कदापि, निश्चय, वृक्ष,
आश्रय, परिताप, प्रगटे, दुष्टमति, विद्यार्थी, स्वच्छ, चौटा-
ड्यां, इद्रिय, ढांकण, कंढालो छिद्रो, भिनाश, लूछी, विद्वान,
उद्योगी, चुकादो, निर्णय, दिल्ली, प्रख्यात, विषयो, युक्ति,
बोशिंगटन, विष्णुप्रसाद, पुस्तकालय, वृत्तांत, हिमन, लक्षण,
अल्हाह, डोलचुं, विनंती, अदेशो, भिखारी, स्थिति, भेट्या,
इर्वाखोर, देशनिकाल, तुर्त, क्रूर, श्रेष्ठ, निर्दोषी, फूट्या, सद्-
गुणी, प्रदर्शन, गुंथेली, सादडी, तल्लीन नौनमलाल, बिला-

३८] गुणशतनी सामान्य लूने : । प्रश्नोत्तरभाष्य अदी आना.

यत. बांधणी. संगरो. संग्रह. पित्तल. कठिआरा. विसामो.
धर्मादा. आशीर्वाद. शंखचल्ली. तर्कप्रसाद. धुणाव्युं. डपको.
ढोळावुं. उद्यम. चेतव्यो. मुकाव्यो. गोथुं. प्रयास. वीटवा.
मळस्के. सुखीउ. चूसे. फूलरस. निज. खूटे. संतोप. झूले.
विपत्ति. कामधेनु. चितव्या. घडोदरा. वंशपरंपरा. भोगवटा.
मांतीनी. महेनतु. पुंजी. डेहली. बेतपणी. पिडाय. मंदवाड.
निरोगी. जंतुओ. पाथरणुं. श्वास. विछानुं. जाजरु. झाडी-
झुडी. दुर्गंध. कैकयी. शत्रुघ्न. अयोध्या. कौशल्या. सुमित्रा.
लक्ष्मण. संदेह. चौद. धिक्कार. मुकुंद. दोरडुं. खुचीथी. उंधे.
गुलांट. स्थिर. चमत्कार. ग्रीष्म. श्याम. महिमाय. कोकिला.
सुगंध. चित्त. मूर. प्रफुल्ल. बटमोगरो. प्रह्लाद. पुरुषो. चढाव.
वायव्य. औरंगा. प्रवाह. बगवाडा. रमणीय. आकृति. काठि-
आवाड. शेंतुंजा. पावागढ. नूटीने. टुकडा. पालिताणा.
लसुंद्रा. भिजाय. गम्मत. पृथ्वी. निचाण. पश्चिम. मरिता.
निर्मळ. चित्रविचित्र. किनारो. घोवाण. पिछाणीण. भूशिर.
भूगोळविद्या. टंडेल. माहीती. घुसें छे. मुदत. द्वीपकल्प.
हंमेशां. सामुद्रधुनी. टफाउ. भट्टी. तणखा. पेंडा. टेडवाडो.
गोदडुं. दोरडुं. गिल्लीदंडा. ओफिस. छंटानुं. मीणबत्ती.
धंभुका. घोपलां. वूटमोजां. ओवरसीअर. साक्षी. खूटतां.
सबती. लपेटी. तिजोरर. दाक्टर. जिल्लो. कलेक्टर. इन्स्पेक्टर.
मुन्सफ. चोर्यासी. वहीवट. कमिश्नर. अधिकारी. पोलीस.
डप्युटी. इंजनेर. संमति. सिविलसर्जन. शांतिलाल. परीक्षा.
हथियार. निराश. खून. मुफरदमो. जुबानी. चुकादा.

શિક્ષક. ચિત્કાર. સચ્ચત. પાંદડાં. ગતિ. ફૂક. ફૂંકણી. ગુંગળાઈ. ઢાંકણું. અંગ્રેજ. મિઠાઈ. કંટાળતો. નિરોગી. અથાણું. ઘુંટણ. ઢગલા. ધરાસળા પંજાવ. સિંધવ. વિસ્મય. ચિનાઈ. હેઠલ. રતાશ. તદન. લિલાશ. ધુમાડો. ચૂંટી. ધર્યું. પટકડી. પથ્થર. નાંદોદ. સ્વેરાન. કુંમર. સ્કૂ. ટીપ્પું. દિવાલ. સ્વીટી. ઘડિઆલ. ચપ્પુ. ઉત્પન્ન. મુઝીઆં. ચોંટી. ટટાર. શોપી. પિઝાશ. ઢીંગલી. તંદુ. ઘડીઆં. સરસામણી. ચોંટા-ડવાને. લાડુ. નિતારી. ડહોલી. પુષ્ટિકારક. શુમારે. હંમેશાં. ડાઉડસાની. હાંસોટી. ટુમસો. પિઝાશ. કાઝાશ. મરાડ. વટાણા. અડદ. કઠોળ. વરછટ. પકડલીડં. ગુંદાને. ચાળણ. પરમ્દી. ચટાશ. પોટીસ. ચૂંટી. ઢાંડી. શોપી. ચિરાણલાં. અગથીઆં. કૃષ્ણલાલ. જીવજંતુ. અવસ્થા. મટક્યા. મૂંઢ. શ્વેતસુરત. કીડિઆરં. પોબળ. કોશેટો. નિરાંત. ઘોઝાયાં. ધાઉધરાં. ગંધાઈ. દેસાવડું. રાક્ષી. રુવાંટી. ઘાતકી. ઓર્ચીંતી. પોલાણ. રતુમડો. રહેઠાણ. તૂલ. ગવડી. લટકતી. ઠોકાય. ટટાર. વિકરાળ. ટુકડી. મુરાશ. કીકિઆરી. સંધુ. શ્રીધર. ધાઢ. સંધાઈ. તાણું. ઘંટડી. સતાવશો. કાસલ. અગ્નિ. ગર્જના. ધૂજતાં. ચોંટયું. ટેલણગાડી. ધુધવાટા. વાઘણ. ગોમ. દીપડો. વ્રંચક. હાડપિંજર. ટાંચું. વિહામણું. દિવાલ. કાંડું. કદરૂપું. કૌવત. હૃદય. સંરક્ષણ. માંસપેશી. સ્પર્શદર્શક. ઢાંકણ. રક્ષણ. ઢીમું. દુધેલી. લટકદરદ. ઓસીકું. ચોઝીડં. ગલેફ. શોમીતું. અવયવો. હરિલાલ. દહોરો. તઝીડં. તૂટતું. ઠરાયું. સાત. આઠ. મશક. સ્વમો. દોરઢાંકર. ઓઢો.

૪૦] ચોથી શ્રોત્રીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” પ્રશ્ન આના.

ઓરાદીવ, ઉઠબેઠ, ફક્ત, ટકાઉ, ઠંફ, ટુઆ, મલપટા, વેઠક,
છોલાળું, પરસાલ, વેરાસર, પધરાવીવ, રસોડું, પાણિઆરું,
ધુમાડીડું, જાજર, તુલસીકપારો, છીંડી, સીડી, દિવાનચાલું,
ચીંચી, નલીડું, સરડાચું, વેસળી, મિનિટ, ટુગટુગી, ઢલચાઈ,
લિપિ, અટ્ટાવીસ, ટકોરા, સાઠ, સાઠમા, સેકંડ, ત્રાજવું,
પરશુરામ, પલ્લું, કાટલું, તોલચું, ઢાંડી, મધ્ય, તોલું, જુડું.

શીખવા શીખવવાનાં સર્વોપયોગી

સરળ સસ્તાં પુસ્તકો,

મુખગણિત શિક્ષકે લા ૧ થી ૬,

આળવર્ગનો	૦-૧-૩	ત્રીજા થો. નો	૦-૨-૦
પહેલા થો. નો	૦-૧-૬	ચોથા થો. નો	૦-૩-૦
બીજા થો. નો	૦-૧-૯	પાંચમા થો. નો	૦-૩-૦

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” સાગ ૩ જે અઢી આના.

સુરત જિલ્લાનો નકશો ચાર આના.

સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રતિનિધિતા ચાર આના.

મુંબઈ ઇલાકાની ભૂગોળની પ્રતિનિધિતા ચાર આના.

કવો-છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.

ગરદી

આપવા ન આવે છે.

— છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત. —

પુસ્તકોનો ઉપયોગ કરવાથી આપોઆપ બુદ્ધિ ખીલવ
પરીક્ષામાં નાપાસ થવાની ધારણ રહેશે નહિ

“મુખગણિત શિક્ષક”

આજવર્ગથી પાંચમા સુધીના દરેક ધોરણના

“ડિક્ટેશન શિક્ષક”

આજવર્ગથી પાંચમી સુધીના દરેક આપવીત: હુંડો.

સુરત શહેરનો	અહીં આપ
ચાર્યાસી તાલુકાનો	“ભૂગોળ શિક્ષક” લેઈ આપ
સુરત જિલ્લાનો	અહીં

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની

પ્રશ્નોત્તરમાળા અહીં :

મુખ્ય હલાકાની ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા અરે
ખીજા ધોરણ માટે અનુભવસિદ્ધ

“અંકગણિતનાં મનોચત્ન” ચર

પત્ર વ્યવહાર નીચેને સરનામે કરવો.

કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ શાહીદાર

